

ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT PROTECTION

Загальна земельна площа – площа поверхні суші разом із внутрішніми водами, які знаходяться в межах державного кордону.

Використання свіжої води – обсяг води забраної з природних джерел або отриманої системи водопостачання інших водокористувачів, яка використовується для задоволення різних потреб. До складу водовикористання не включаються обсяги зворотного і послідовного (повторного) використання вод (за винятком води, що надійшла на відшкодування втрат у ці зворотні і послідовні водогосподарчі системи), а також колекторно-дренажні стоки.

Використання води для виробництва (за винятком потреб сільського господарства) – обсяг використаної води для технічних (технологічних) потреб промисловості, транспорту, будівництва та інших видів економічної діяльності, включаючи надходження свіжої води для поповнення систем оборотного водопостачання, а також обсяги води, яка використовувалась у ставковому господарстві.

Використання води для побутових потреб – обсяг води, яка використовувалась для задоволення побутових і комунальних потреб населення (у тому числі на потреби працівників підприємств).

Відведення (скидання) зворотних вод – обсяги води, скинутої у природні водні об'єкти та переданої іншим водокористувачам.

Забруднені зворотні води – виробничі та побутові (комунальні) стоки (включаючи шахтні, рудникові, пластові, дренажні), а також залпові скиди, що надходять у поверхневі водні об'єкти без очищення або після недостатнього очищення і містять забруднюючі речовини в кількості, що призводить до порушення встановлених норм якості води у контрольному створі. До них не належать обсяги стоків, що надходять на поля фільтрації, в накопичувачі, на рельєф місцевості тощо.

Нормативно-очищені зворотні води – стоки, які пройшли очищення на відповідних спорудах і відведення яких після очищення у водні об'єкти не призводить до порушення

встановлених норм якості води в контрольному створі або пункті водокористування.

Оборотне та повторно-послідовне водопостачання – обсяг економії забору свіжої води за рахунок застосування системи зворотного і повторного водопостачання, включаючи використання стічних та колекторно-дренажних вод. До оборотного використання не відносять витрати води в системах комунального та виробничого теплопостачання.

Потужність очисних споруд – максимальний обсяг зворотних вод, які можна очистити на очисних спорудах на кінець звітного періоду.

Скидання зворотних вод у поверхневі водойми – обсяги нормативно-чистих, нормативно-очищених і забурнених стоків (виробничих і комунальних), скинутих у поверхневі водойми.

Забруднююча речовина – будь-яка речовина чи матеріал фізичного, хімічного або біологічного походження, що справляє негативний вплив на повітря, воду, землю чи біоту.

Парникові гази – гази, які затримують інфрачервоне випромінювання земної поверхні, що призводить до глобального потепління на планеті. До основних парникових газів належать: діоксид вуглецю (CO_2), метан (CH_4), оксид азоту (N_2O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ) та гексафторид сірки (SF_6).

Стаціонарне джерело забруднення – підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу.

Пересувне джерело забруднення – транспортний засіб, рух якого супроводжується викидом в атмосферу забруднюючих речовин. Зокрема, автомобільний, залізничний, авіаційний, водний транспорт та виробнича техніка.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних

джерел – загальна кількість забруднень, що надійшли в повітряний басейн від стаціонарних джерел викидів як після проходження пилогазоочисних установок у результаті неповного уловлення й очищення на організованих джерелах забруднення, так і без очищення від організованих і неорганізованих джерел забруднення.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел – загальна кількість забруднень, що надійшли в повітряний басейн під час роботи двигунів автомобільного, авіаційного, залізничного, водного транспорту та виробничої техніки.

Викиди – надходження в атмосферне повітря забруднюючих речовин або суміші таких речовин від стаціонарних або пересувних джерел забруднення.

Небезпечні відходи – відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів та засобів поводження з ними.

Небезпечні відходи містять такі речовини, що мають небезпечні властивості: токсичність, вибухонебезпечність, пожежо-небезпечність, високу реакційну здатність, або містять збудники інфекційних хвороб.

Поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

Оброблення (перероблення) відходів – здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних зі зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою їх підготовки до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення.

Утилізація відходів – використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів.

Спалювання відходів – теплова обробка відходів на спалювальній установці з вилученням або без вилучення енергетичних ресурсів.

Спеціально відведені місця та об'єкти видалення – місця чи об'єкти остаточного розміщення відходів, на використання яких отримано дозвіл.

Наявність відходів – тимчасове розміщення відходів до утилізації чи видалення та остаточне розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах (місцях розміщення відходів, сховищах, полігонах, комплексах, спорудах, ділянках надр тощо), на використання яких отримано дозвіл спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері поводження з відходами.

Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються в процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості та не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Відходи домогосподарств – відходи, зазвичай утворені в результаті нормального функціонування домашніх господарств.

Поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища – витрати, які здійснюються на підтримку (утримання й експлуатацію) об'єкта (основних засобів природоохоронного призначення) в робочому стані та входять до складу витрат поточного періоду

Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища – інвестиції у придбання нових і тих, які були у використанні, або виготовлення власними силами для власного використання матеріальних і нематеріальних активів, витрати на капітальний ремонт та модернізацію, що здійснюються з метою охорони навколишнього природного середовища.

9.1. Землі міста Львова¹

Land of L'viv

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
	площа на кінець року; га								до загальної площі; відсотків
Усього земель (територія)	17101	17101	17101	17101	17101	17101	17101	17101	100,0
забудовані землі	11195	11417	11612	11616	11666	11680	11694	11718	68,5
ліси та лісовкриті площі	3366	3403	3403	3403	3403	3403	3403	3403	19,9
землі сільськогосподарського призначення	1759	1810	1743	1743	1717	1712	1699	1698	9,9
землі під водою	119	121	120	120	119	119	119	119	0,7
інші землі	662	350	223	219	196	187	186	163	1,0

¹За даними Головного управління Держгеокадастру у Львівській області.

9.2. Основні показники водопостачання і водовідведення¹

Basic indicators of water supply and water drainage

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	млн.м ³							
Використано свіжої води – усього	129,0	70,5	61,5	60,9	46,1	46,2	45,8	43,5
у тому числі								
на виробництво	10,7	8,3	7,0	6,6	6,4	6,4	6,3	8,2
на побутово-питні потреби	73,7	62,2	54,5	54,3	39,7	39,8	39,5	35,3
Відведено (скинуто) зворотних вод	180,1	168,2	159,7	159,7	159,9	159,6	159,6	159,6
у тому числі								
забруднених	...	168,0	44,2	41,6	32,9	36,5	36,5	36,5
нормативно-очищених	179,3	0,0	115,5	118,0	127,0	123,1	123,1	123,1
Обсяг оборотного та повторно-послі- довного водозабезпечення - усього	25,7	47,0	48,2	48,7	44,5	44,1	44,0	44,3
Забір води з підземних джерел	129,0	105,6	110,7	107,9	104,6	103,2	98,2	95,0
Потужність очисних споруд	179,7	179,3	179,5	179,5	180,0	179,5	179,5	179,1

¹За даними Львівського обласного управління водних ресурсів.

9.3. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря

Pollutant and carbon dioxide emissions into the atmosphere

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	т						
Викиди шкідливих речовин у повітря – усього	46271	46703	44936	44731	41093	39419	37694
у тому числі							
стаціонарними джерелами забруднення	2761	2023	1761	1739	1589	1620	2569
з них							
діоксид сірки	212	30	29	19	14	15	15
діоксид азоту	1147	791	773	800	770	690	694
оксид вуглецю	573	490	460	459	432	455	867
метан	30	29	22	13	15	36	82
неметанові леткі органічні сполуки	528	347	345	295	234	265	742
сажа	16	7	6	13	5	4	4
інші	255	329	126	140	119	155	165
пересувними джерелами забруднення	43510	44680	43175	42992	39504	37799	35125
з них							
автомобільним транспортом	39678	41993	40305	40222	37060	35284	32426
з них							
діоксид сірки	250	499	506	601	547	531	486
діоксид азоту	2800	4610	4583	5120	4668	4528	4140
оксид вуглецю	31037	31359	29891	29146	26959	25622	23627
метан ¹	5352	134	174	128	117	111	104
сажа	264	673	691	855	774	756	690
авіаційним, залізничним, водним транспортом та виробничою технікою ²	3832	2687	2870	2770	2444	2515	2699
Крім того, викиди діоксиду вуглецю	4372	742610	1145266	1236250	1171294	1061527	1037625
у тому числі стаціонарними джерелами	4372	121596	529528	566571	560855	476149	498870
Викиди шкідливих речовин з розрахунку на км ² території	270,6	273,1	262,8	261,6	240,3	230,5	220,4
одну особу, кг	60,8	61,4	59,2	59,0	54,2	52,0	49,7

¹У 2005р. включені інші вуглеводні.²У 2005р. без виробничої техніки.

9.4. Основні показники утворення та поводження з відходами у 2015 році

Basic indicators of waste generation and treatment in 2015

	Відходи I–IV класів небезпеки – усього	У тому числі			
		I класу небезпеки	II класу небезпеки	III класу небезпеки	IV класу небезпеки
		Т			
Утворилось відходів ¹	228116,5	14,6	136,0	70,5	227895,4
Зібрано, отримано	106358,0	40,9	529,0	20,4	105767,7
Утилізовано, оброблено (перероблено)	2005,2	—	1,7	11,7	1991,8
Спалено	10134,8	—	4,5	—	10130,3
Передано на сторону	284341,8	18,3	649,1	70,6	283603,8
Видалено	43525,6	—	—	—	43525,6
у спеціально відведені місця об'єкти (шляхом захоронення)	43525,6	—	—	—	43525,6
Накопичено протягом експлу- атації у місцях видалення від- ходів на кінець року	837566,7	—	—	—	837566,7

¹З урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах.

9.5. Капітальні інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища

Capital investments and current expenditures for environmental protection

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Капітальні інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища, млн.грн	96,9	144,0	169,6	260,5	248,7	234,9
у тому числі						
капітальні інвестиції	45,9	50,2	49,4	129,9	100,1	49,0
з них						
капітальний ремонт засобів природоохоронного призначення	10,0	9,7	0,7	5,5	—	12,0
поточні витрати	51,0	93,8	120,2	130,6	148,5	185,9
Частка витрат на охорону навколишнього природного середовища за рахунок коштів Держбюджету, відсотків	41,8	7,7	—	—	0,1	0,0
у капітальних інвестиціях	88,2	22,1	—	—	—	—
у поточних витратах	—	—	—	—	0,1	0,0